

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2024. május 16.

FÖLDRAJZ

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2024. május 16. 14:00

I.

Időtartam: 20 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során **két feladatlapot** kell kitöltenie.

Az **I. feladatlap** megoldásához **a középiskolai atlasz**, illetve egyéb segédeszköz **nem használható**.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (kék vagy fekete színű tollal)** írja be a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de az átírás, a nem egyértelmű áthúzás és javítás, valamint a ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrészt **pontot nem kaphat**.

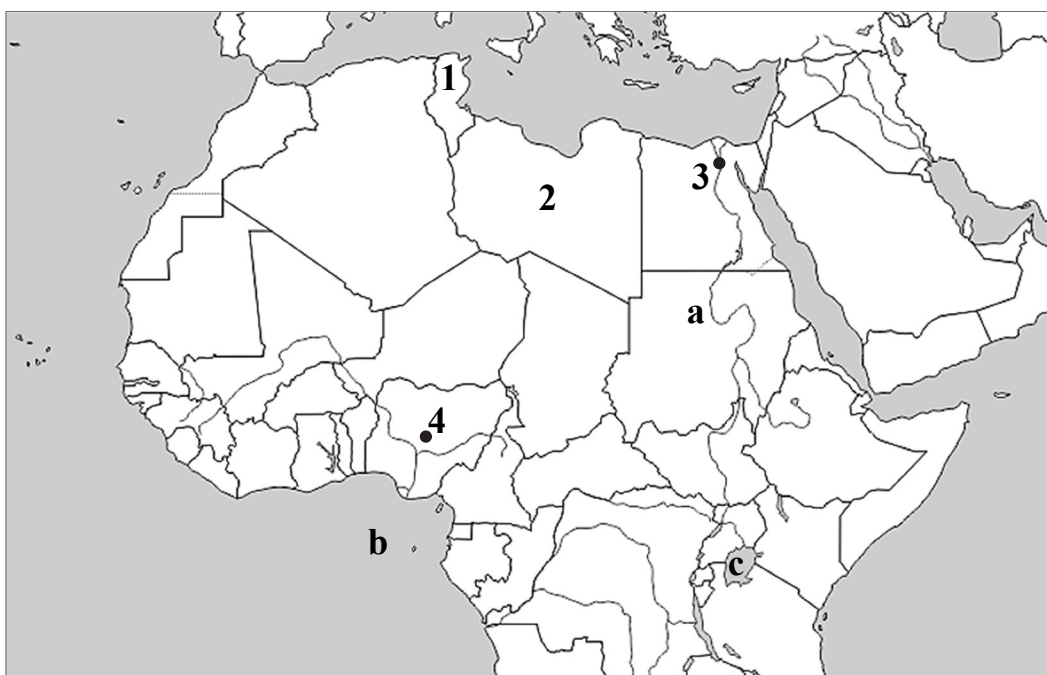
Javasolt javítási forma: (~~hibás válasz~~) helyes válasz

Mindig a feltett kérdésnek megfelelően válaszoljon! **Minden kérdésre egy helyes válasz van.** Több válasz beírása esetén az adott kérdésre **nem kap pontot**.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető maximális pontszám**ról, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **pontszámokhoz tartozó mezőkbe** semmit **ne írjon!**

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.

1. Oldja meg az Afrikával kapcsolatos feladatokat!

a) Nevezze meg a térképvázlatban kisbetűkkel jelölt vízrajzi topográfiai fogalmakat!

- a. (folyó)
 b.-öböl
 c.-tó

3 pont	
--------	--

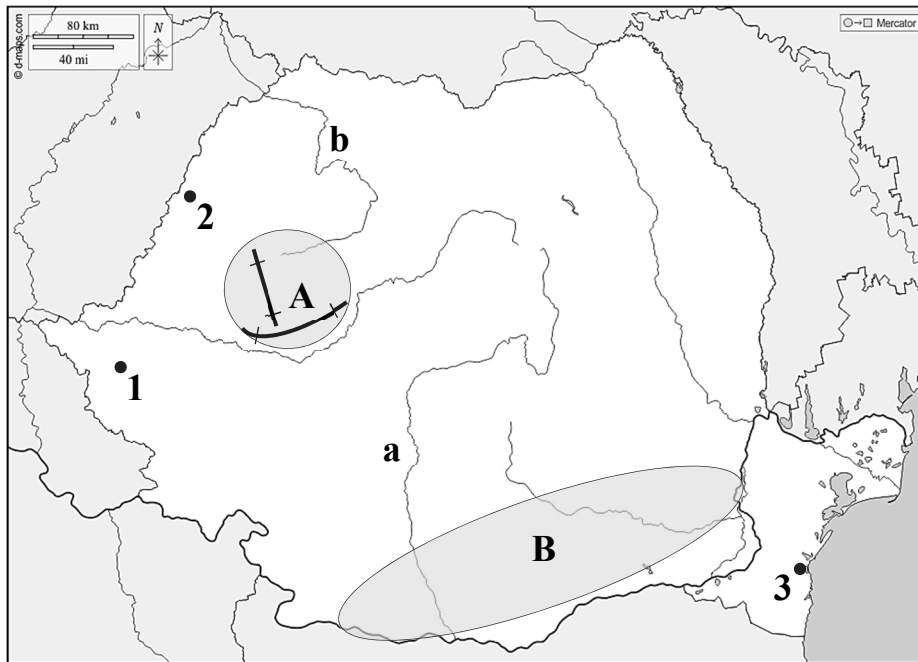
b) Nevezze meg a térképvázlatban számokkal jelölt országokat és városokat!

1. (ország)
 2. (ország)
 3. (város)
 4. (város)

4 pont	
--------	--

7 pont	
---------------	--

2. Tanulmányozza a térképvázlatot, és nevezze meg a betűkkel, illetve számokkal jelölt topográfiai fogalmakat!

- a) Nevezze meg a kisbetűkkel jelölt folyókat!

- a.
b.

2 pont

- b) Nevezze meg a nagybetűkkel jelölt és szürke háttérrel kiemelt tájakat!

- A. (hegység)
B.-alföld

2 pont

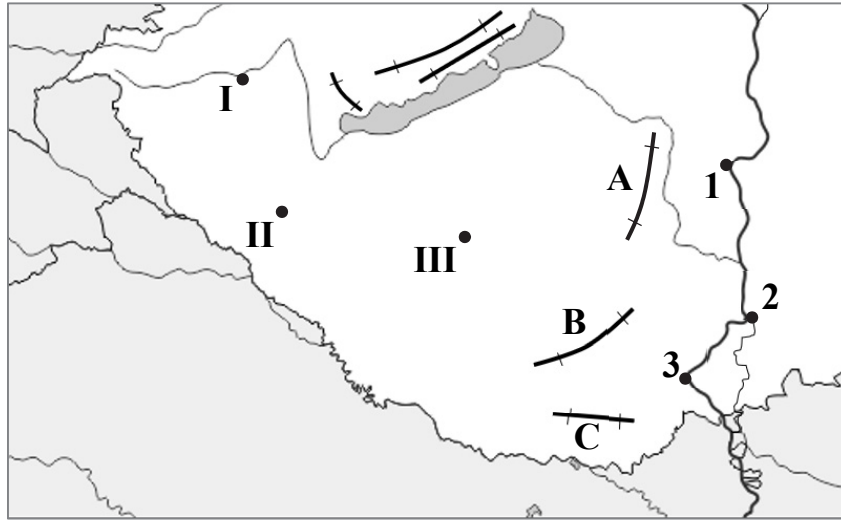
- c) Nevezze meg a számokkal jelölt városokat!

1.
2.
3.

3 pont

7 pont

3. Oldja meg a Magyarországgal kapcsolatos feladatokat a térképvázlat és saját ismeretei alapján! Írja a leírások alatti pontozott vonalakra a megfelelő topográfiai neveket, majd írja a négyzetbe az adott leíráshoz tartozó térképvázlati számot, illetve betűt! *Nem kell minden számot és betűt felhasználnia.*

- a) A város cukorgyáráról, hús- és tejiparáról, valamint elektronikai-elektrotechnikai üzeméről ismert. Nevezze meg a várost! Írja a leíráshoz tartozó várost jelölő római számot a négyzetbe! Válasszon az I–III számok közül!

.....

- b) A döntően mészkőből felépülő hegység déli lábánál fekszik a híres gyógyfürdő, Harkány. Nevezze meg a hegységet! Írja a leíráshoz tartozó hegységet jelölő betűt a négyzetbe!

.....

- c) A kikötővárosban működő farostlemezugyár termékeinek alapanyagát az ártéri erdők adják. A nemzetiségi lakosság hagyományos télüző rendezvénye sok látogatót vonz. Nevezze meg a várost! Írja a leíráshoz tartozó várost jelölő számot a négyzetbe! Válasszon az 1–3 számok közül!

.....

6 pont

Név: osztály:.....

Név: osztály:.....

I. Topográfiai ismeretek, készségek	feladat sorszáma	pontszám	
		maximális	elért
	1.	7	
	2.	7	
	3.	6	
ÖSSZESEN		20	

dátum

javító tanár

	pontszáma egész számra kerekítve	
	elért	programba beírt
I. Topográfiai ismeretek, készségek		

dátum

dátum

javító tanár

jegyző

Megjegyzések:

1. Ha a vizsgázó a II. írásbeli összetevő megoldását elkezdte, akkor ez a táblázat és az aláírási rész üresen marad!
2. Ha a vizsga az I. összetevő teljesítése közben megszakad, illetve nem folytatódik a II. összetevővel, akkor ez a táblázat és az aláírási rész kitöltendő!

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2024. május 16.

FÖLDRAJZ

KÖZÉPSZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2024. május 16. 14:00

II.

Időtartam: 100 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI HIVATAL

Fontos tudnivalók

Az írásbeli vizsga során két feladatlapot kell kitöltenie.

A **II. feladatlap** megoldásához használhatja a **középiskolai atlaszt**. Amennyiben indokolt, **használjon zsebszámológépet**, de a feladatlapban minden esetben **tüntesse fel a megoldás menetét is!** Ha szükséges, használhat vonalzót is.

A feladatokat **tetszőleges sorrendben** oldhatja meg.

Először figyelmesen **olvassa el** a feladatokban megfogalmazott kérdéseket, majd **gondolja át** válaszát, és azt **tintával (kék vagy fekete színű tollal) írja be** a megfelelő helyre! Ha szükséges, a megoldást javíthatja, de az átírás, a nem egyértelmű áthúzás és javítás, valamint ceruzával történt beírás esetén az adott feladatrésze **pontot nem kaphat**.

Javasolt javítási forma: (~~hibás válasz~~) helyes válasz

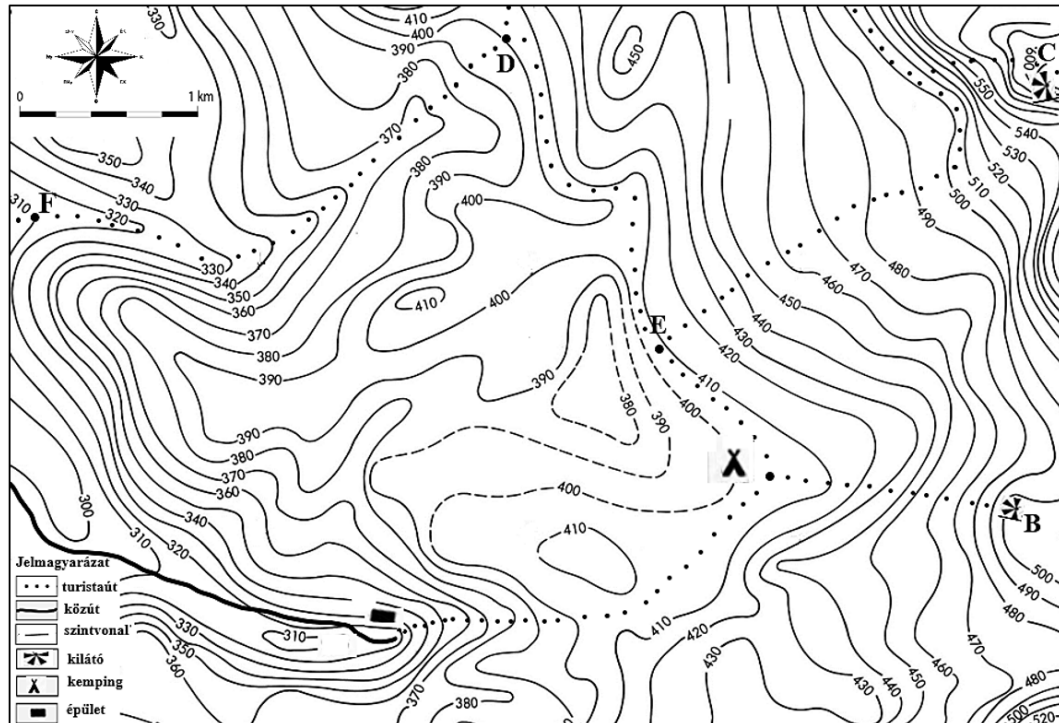
Mindig a feltett kérdéseknek megfelelően válaszoljon! Az elvártnál több helyes válasz (pl. kettő helyett három példa megnevezése) nem jár többletponttal. A lehetséges helyes válaszok számánál több válasz megadása egyes esetekben **pontlevonással jár**.

Az egyes feladatok megoldásával **elérhető maximális pontszámról**, illetve részpontszámokról a feladatok mellett/után feltüntetett pontok tájékoztatnak. Kérjük, hogy a **pontszámokhoz tartozó mezőkbe** semmit **ne írjon!**

A feladatlapban nem jelölt források a javítási-értékelési útmutatóban szerepelnek.

1. Oldja meg a földrajzi térben való tájékozódáshoz kapcsolódó feladatokat!

- a) Tanulmányozza a térképet, majd válaszoljon a hozzá kapcsolódó kérdésekre! Írja a helyes válaszok betűjelét a négyzetekbe!

1. Melyik útvonal a legmeredekebb a felsoroltak közül?

☐

- A) az E és a D pont közötti turistaút
B) a kemping és a hozzá légvonalban közelebb eső kilátó közötti turistaút
C) a közút térképen ábrázolt szakasza

2. Melyik útvonalon kell a legnagyobb magasságkülönbséget leküzdeni?

☐

- A) a kemping és az épület közötti turistaúton
B) az E pontból a C pontba vezető turistaút 540 és 590 méteres tengerszint feletti magasság közé eső szakaszán
C) a kemping és a B betűvel jelzett kilátó közötti turistaúton

3. Mely mellékvilágítój felé indulunk el a D pontból a turistaúton, ha az F pontba szeretnénk eljutni?

☐

- A) délnyugat
B) délkelet
C) északkelet

4. Melyik turistaúton haladunk folyamatosan lefelé?

☐

- A) a D pontból a kemping felé
B) a D pontból az F pont felé
C) az épülettől a kemping felé

4 pont

- b) Írja a pontozott vonalra a térkép bal felső sarkában látható, a térkép méretarányában szerkesztett hosszsmérték nevét!

.....

1 pont

5 pont

2. Oldja meg a Hold és a Föld mozgásaival kapcsolatos feladatot!

Írja a táblázatba a *dőlt* betűvel írt szókészletből a megfelelő kifejezéseket! *Egy kifejezést többször is felhasználhat. Nem kell minden kifejezést felhasználnia.*

27,3 nap

24 óra

$Ny \rightarrow K$

27,3 óra

365,4 nap

29,5 nap

24 nap

$K \rightarrow Ny$

Jellemzők	Kifejezés
A Hold tengely körüli forgásának ideje	
A Hold Föld körüli keringésének ideje	
Két egymást követő újhold között eltelt idő	
A Föld tengely körüli forgásának ideje	
A Föld tengely körüli forgásának iránya	

5 pont

3. Oldja meg a kőzetburokhoz kapcsolódó feladatot!

- a) Mely hegységekben magasodnak az alábbi földrajzi koordináták metszéspontjában található hegycsúcsok? Írja a hegységek nevét a földrajzi koordináták alá a pontozott vonalakra!

Az **A** hegység csúcsa:

d. sz. $32,5^\circ$, ny. h. 70°

A **B** hegység csúcsa:

é. sz. 28° , k. h. 87°

A:(hegység) **B:**(hegység)

2 pont

- b) Döntse el, hogy az a) feladatrészben megadott földrajzi koordináták mentén fekvő hegységek közül melyikre vonatkozik az adott állítás! Írja a megfelelő hegység betűjelét (A vagy B) az állítás elé a pontozott vonalra!
Tegyen X jelet az elé az állítás elé, amely egyik hegységre sem vonatkozik!

- 1. A hegység a Nazca-lemez és a Dél-amerikai-lemez határán magasodik.
..... 2. A hegység lemezszegélyek távolodása során lejátszódó folyamatok eredményeként alakult ki.
..... 3. A hegységben számos rétegvulkán magasodik.
..... 4. A hegység vonulataival párhuzamosan mélytengeri árok húzódik a tengerpart előtt.
..... 5. A hegység előterében fekvő síkságot a Gangesz és mellékfolyóinak hordaléka, valamint a tenger üledéke töltötte fel.

5 pont

7 pont

4. Oldja meg a vízburok földrajzával kapcsolatos feladatokat!

- a) Egészítse ki a táblázatot! Írja a tavak nevét a tómedence keletkezési típusának megfelelő helyre! *Nem kell minden tavat beírnia a táblázatba. A szükségesnél több tó beírása pontlevonással jár.*

Szent Anna-tó Garda-tó Bajkál-tó Tisza-tó Gyilkos-tó

A tómedence keletkezési típusa	A tó neve
gleccser által kivájt és moréna által elgátolt	
kráter	
tektonikus	

3 pont

- b) Egészítse ki a tavak pusztulására vonatkozó mondatot úgy, hogy az igaz legyen!

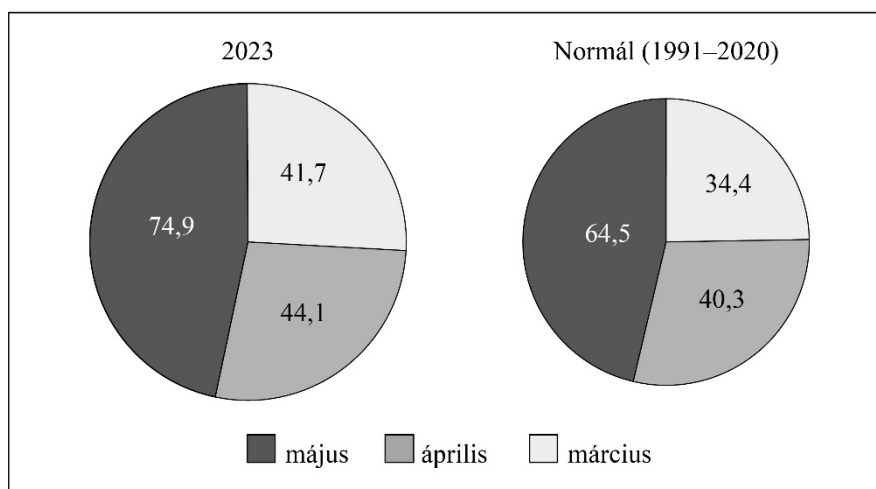
A tó vízszintje csökken, ha a párolgás és a lefolyás mértéke, mint a(z) és a(z) mennyisége.

3 pont

6 pont

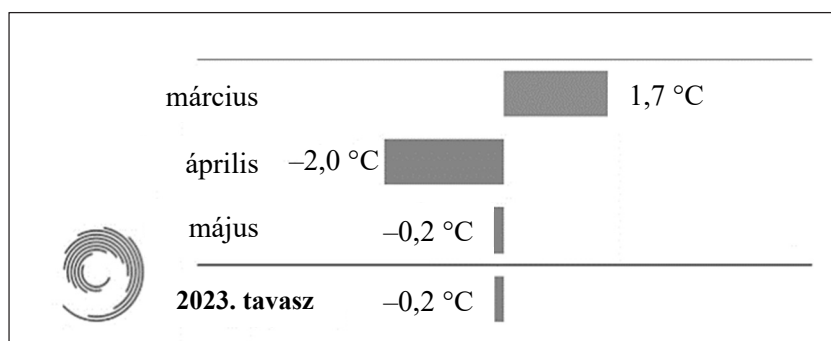
5. Oldja meg a levegőburok földrajzához kapcsolódó feladatokat!

- a) Tanulmányozza az ábrákat, majd válaszoljon a kérdésekre! Karikázza be a helyes válaszok betűjelét!

A 2023. év tavaszi hónapjainak csapadékösszegei mm-ben, illetve az 1991–2020 közötti (úgynevezett) normál időszak tavaszi hónapjainak átlagos csapadékösszegei mm-ben területarányos kördiagramon ábrázolva

(Területarányos kördiagram: a kördiagram területe arányos a lehullott csapadék mennyiségével)

Az országos havi és az országos évszakos középhőmérséklet eltérése az 1991–2020 közötti (úgynevezett) normál időszak átlagától 2023 tavaszán

- Melyik tavaszi hónapban hullik a legkevesebb csapadék Magyarországon?
 - márciusban
 - áprilisban
 - májusban
 - nem lehet leolvasni egyik ábráról sem
- Mennyi csapadék hullott 2023 tavaszán a normál időszakhoz viszonyítva?
 - több
 - kevesebb
 - ugyanannyi
 - nem lehet leolvasni egyik ábráról sem

3. Melyik tavaszi hónapban tért el a legnagyobb mértékben a havi középhőmérséklet 2023 tavaszán a normál időszakhoz viszonyítva?
 - A. márciusban
 - B. áprilisban
 - C. májusban
 - D. nem lehet leolvasni egyik ábráról sem
4. Melyik tavaszi hónapban fordultak elő fagyok 2023-ban?
 - A. márciusban
 - B. áprilisban és májusban
 - C. mindhárom hónapban
 - D. nem lehet leolvasni egyik ábráról sem

4 pont	
--------	--

b) Mely fogalmakra vonatkoznak a meghatározások? Írja a megfelelő fogalmakat a pontozott vonalakra!

1. Egy adott helyen a legmelegebb és a leghidegebb hónap középhőmérséklete közötti különbség.

.....

2. A légkör pillanatnyi fizikai állapota.

.....

2 pont	
--------	--

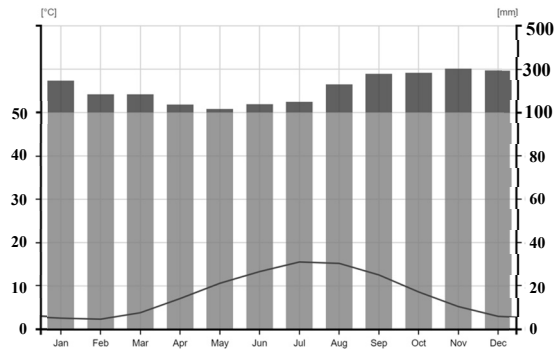
6 pont	
---------------	--

6. Tanulmányozza az éghajlati diagramokat, majd oldja meg a hozzájuk kapcsolódó feladatot!

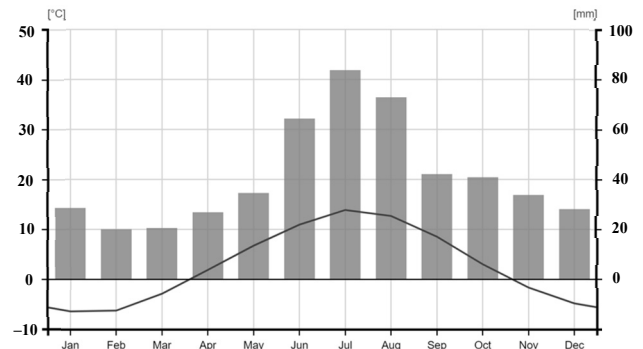
Írja az állítások sorszámát a halmazábra megfelelő helyére!

Van egy olyan állítás, amely egyik városra sem vonatkozik. Írja ennek az állításnak a sorszámát a halmazábra melletti négyzetbe!

az A város

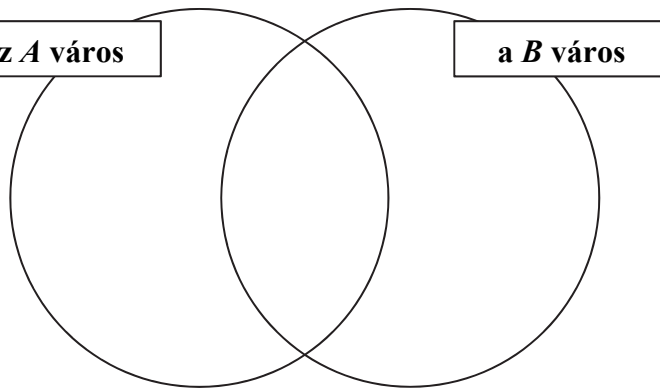

a B város

az A város

a B város

1. Az évi csapadékmennyiség meghaladja az 1200 millimétert.
2. A legtöbb csapadék a legmelegebb hónapban hullik.
3. A legcsapadékosabb hónapban körülbelül háromszor annyi csapadék hullik, mint a legkevésbé csapadékos hónapban.
4. A város az egyenlítői övben fekszik.
5. A legmelegebb hónap középhőmérséklete alacsonyabb, mint a legmelegebb hónap középhőmérséklete Magyarországon.
6. A város folyóját télen általában jégpáncél borítja.

6 pont

7. Oldja meg a népsűrűséggel kapcsolatos feladatokat!

- a) Döntse el, hogy sűrűn vagy ritkán lakott a leírásban szereplő térség! Írjon **S** betűt a sűrűn, illetve **R** betűt a ritkán lakott területek elé a pontozott vonalakra!

- 1. Afrika legnagyobb vízhozamú folyójának medencéje
 2. A Koreai-félsziget déli része
 3. Oroszország ázsiai területe
 4. A Ruhr-vidék
 5. Ausztrália belső területei

5 pont	
--------	--

- b) Mely természeti tényező befolyásolja az a) feladatrészt 1. sorszámmal jelölt térségének népsűrűségét? Írja válaszát a pontozott vonalra!

.....

1 pont	
--------	--

6 pont	
--------	--

8. Oldja meg az inflációval kapcsolatos feladatokat!

- a) Hogyan változnak az árak az alábbi esetekben? Húzza alá a helyes választ!

1. A nemzetgazdaságban az árupiacon a kereslet erőteljesebben nő, mint a kínálat.

nőnek az árak nem változnak az árak csökkennek az árak

2. A nemzetgazdaságban a termelési költségek növekedése következtében a kereslethez képest csökken a kínálat.

nőnek az árak nem változnak az árak csökkennek az árak

2 pont	
--------	--

- b) Milyen hosszú távú társadalmi-gazdasági következményei lehetnek a magas inflációnak? Karikázza be a megfelelő válaszok betűjelét!

A szükségesnél több válasz bekarikázása pontlevonással jár.

- A. Visszaesik a fogyasztás.
 B. Csökkennek a hitelkamatok.
 C. Csökken a bérek vásárlóértéke.
 D. Csökken a hitelfelvevők száma.
 E. Csökken a bankbetétek kamata.

3 pont	
--------	--

- c) Olvassa el a rövid szöveget, majd oldja meg az azzal kapcsolatos feladatot!

2021 márciusában a banánárak átlagosan 5,2 %-kal voltak magasabbak, mint az egy évvel korábbiak. Öröndetes ugyanakkor, hogy az infláció 2021 áprilisától folyamatosan csökkent, és 2021 augusztusának végén már csak 2,9 % volt.

Mikor volt a legolcsóbb a banán a felsorolt időpontok közül? Karikázza be a helyes válasz betűjelét!

- A. 2020 márciusában
- B. 2021 márciusában
- C. 2021 augusztusában

1 pont	
--------	--

6 pont	
---------------	--

9. Oldja meg a Magyarország vízrajzával kapcsolatos feladatokat!

- a) Olvassa el az újságcikket, majd válaszoljon az azzal kapcsolatos kérdésekre!

„2000. január 30-án késő este a romániai Nagybánya melletti Zazar település közelében átszakadt egy cianid- és nehézfém tartalmú szennyvízzel teli zagyártározó gátja. Az ülepítő a román–ausztrál tulajdonú Aurul bányavállalathoz tartozott, amely a Nagybánya környéki fémbányák meddőhányóiból nyert ki aranyat és ezüstöt cianidos kioldással. Az eljárás során keletkező mérgező vegyületekkel teli mellékterméket vezették ebbe az ülepítőmedencébe. A 25 méteren átszakadt gáton keresztül 100–120 ezer köbméternyi cianid- és nehézfém tartalmú szennyvíz zúdult ki előbb a földekre, onnan a Zazar és a Lápos folyóba, majd a Szamosba, a Tisza mellékfolyójába.

[...]

A szennyezést a Duna sem úszta meg. A Tisza [Titel közelében fekvő] Zalánkeménél belépett a Dunába, a toxikus víz pedig még Belgrád környékén is okozott halpusztulást, sőt a víz cianidkoncentrációja a Duna bulgáriai szakaszán is határérték feletti volt.”

1. Nevezze meg a Tisza újságcikkben szereplő bal oldali mellékfolyóját! Írja a folyó nevét a pontozott vonalra!

.....

2. Magyarország fekvésének mely sajátossága miatt jelent különösen nagy veszélyt, ha a szomszédos országokban szennyezőanyag kerül a folyókba?

.....

3. Mely országban található az újságcikkben említett Zalánkemén?

.....

3 pont	
--------	--

b) Oldja meg a Tiszával kapcsolatos feladatokat!

1. Húzza alá, hogy melyik szakaszjelleg jellemző leginkább a Tisza magyarországi szakaszára!

bevágódó szakaszjelleg oldalazó szakaszjelleg feltöltő szakaszjelleg

2. Nevezze meg azt a tótípust, amely a Tisza túlfejlett kanyarulatainak természetes lefűződésével vagy mesterséges levágásával jött létre!

.....

2 pont

c) Mely folyó torkollik a Tiszába Csongrádnál? Írja a folyó nevét a pontozott vonalra!

.....

1 pont

6 pont

10. Tanulmányozza a táblázatot, majd oldja meg a Visegrádi Együttműködés (V4) országaihoz kapcsolódó feladatokat!

Országok	Terület (km ²)	Népesség (ezer fő)
Csehország	78 866	10 526
Horvátország	56 542	3 854
Lengyelország	312 679	37 562
Magyarország	93 030	9 684
Románia	238 391	18 957
Szlovénia	20 273	2 109
Szlovákia	49 036	5 432
EU-27	4 235 519	447 956

1. Nevezze meg a Visegrádi Együttműködés (V4) legkisebb területű országát!

.....

1 pont

2. Számítsa ki Magyarország népsűrűségét!

Írja le a számítás menetét is! Kerekítse a végeredményt egész számra!

Pont csak a helyes végeredmény és mértékegység együttes megadása esetén jár.

Magyarország népsűrűsége:

2 pont

3. Mekkora Csehország népsűrűsége Magyarország népsűrűségéhez viszonyítva? Húzza alá a helyes választ!

kisebb

ugyanakkora

nagyobb

1 pont

4. Számítsa ki, hogy hány százalékkal részesednek a V4 országok az Európai Unió népességéből!

Írja le a számítás menetét is! Egy tizedesjegy pontossággal számoljon!

A V4 országok részesedése az Európai Unió népességéből %.

2 pont

6 pont

11. Oldja meg a Kínával kapcsolatos feladatokat!

- a) Tanulmányozza a Kína exportszerkezetét negyven év különbséggel bemutató ábrákat, majd oldja meg az azokkal kapcsolatos feladatot!

Az ábrákat felépítő téglalapok mérete (területe) arányos az ország kiviteli termékeinek, termékcsoportjainak részesedési arányaival. A két ábrán az azonos betűvel jelölt termékek, termékcsoportok megegyeznek egymással.

energiahordozók	egyéb kézimunka-igényes termékek	nyersanyagok
B	élelmiszerek	vegyipari termékek
		A

Kína exportszerkezete 1980-ban

A	egyéb kézimunka- igényes termékek	B	
		vegy- ipari termé- kek	élelmi- szerek
			energia- hordozók

Kína exportszerkezete 2020-ban

Válassza ki az alábbi listából az ábrákon **A**, illetve **B** betűvel jelölt termékeket, termékcsoportokat! Írja a megfelelő termékcsoport sorszámát a nagybetű után a pontozott vonalra! *Mindegyik betűhöz csak egy sorszám tartozik.*

Termékek, termékcsoportok:

1. faipari termékek
2. textilipari termékek, játékok
3. elektronikai és gépipari termékek
4. űrtechnikai eszközök
5. mezőgazdaság által termesztett ipari nyersanyagok

A: B:

2 pont

b) Karikázza be a Kínára jellemző állítások sorszámát! *A szükségesnél több szám bekarikázása pontlevonással jár.*

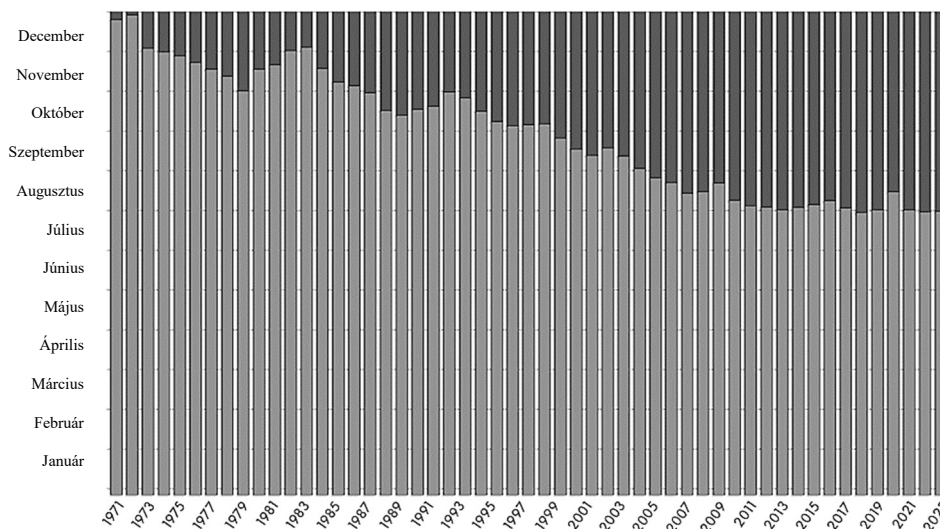
1. Kína a népesedési (demográfiai) átmenet 2. szakaszában van.
2. Az ország egyik jelentős nehézipari központja a Jangce folyó partján fekvő Vuhan.
3. Kína a feltörekvő nagy gazdaságok (BRICS-országok) közé tartozik.
4. Az ország legmagasabb pontjának tengerszint feletti magassága meghaladja a 8000 métert.
5. A világ egyik legnagyobb vízerőművét, a Három-szurdok-gátat a Sárga-folyón építették fel.
6. Kína az egy főre jutó GDP értékét tekintve a világ első három országa közé tartozik.
7. Kína délkeleti részén az éghajlatot jellemzően a trópusi monszunszélrendszer alakítja.
8. Kína az egyik legnagyobb működőtőke-exportőr a világon.
9. A gazdasági termelés a nyugati országrészben létesített különleges gazdasági övezetekben összpontosul.

4 pont

6 pont

12. Tanulmányozza a túlfogyasztás napjához kapcsoló táblázatot és diagramot, majd oldja meg a feladatokat!

Ország	A túlfogyasztás napja 2023-ban
Luxemburg	február 14.
USA	március 13.
Dánia	március 28.
Dél-Korea (Koreai Köztársaság)	április 2.
Svájc	május 13.
Magyarország	május 30.
Egyiptom	november 11.
Kuba	november 25.
Jamaica	december 20.
Világátlag	augusztus 2.

A túlfogyasztás napjának alakulása 1971–2023 között (világátlag)

- a) Magyarázza meg, mit jelent, hogy a világ egésze szempontjából 2023-ban augusztus 2-án volt a túlfogyasztás napja!

.....

.....

1 pont

- b)** Mutassa be a gazdasági fejlettség és a túlfogyasztás napjának dátuma közötti összefüggést!

.....
.....

1 pont	
--------	--

- c)** Döntse el, hogy igazak vagy hamisak az alábbi állítások! Írjon **I** betűt az igaz és **H** betűt a hamis állítás sorszáma elé a pontozott vonalra!

- 1. Magyarország takarékosabban bányász az erőforrásaival, mint Dél-Korea (Koreai Köztársaság).
- 2. 2023-ban az emberiségnek 2,5 Földre lett volna szüksége ahhoz, hogy erőforrás-szükségletét fedezni tudja.
- 3. 1982-ben egy hónappal korábban érte el a világ a túlfogyasztás napját, mint 1979-ben.

3 pont	
--------	--

5 pont	
---------------	--

		pontszám	
		maximális	elért
I. Topográfiai ismeretek, készségek összesen		20	
II. Földrajzi ismeretek, képességek	1.	5	
	2.	5	
	3.	7	
	4.	6	
	5.	6	
	6.	6	
	7.	6	
	8.	6	
	9.	6	
	10.	6	
	11.	6	
	12.	5	
II. Földrajzi ismeretek, képességek összesen		70	
Az írásbeli vizsgarész pontszáma		90	

dátum

javító tanár

		pontszáma egész számra kerekítve	
		elért	programba beírt
I. Topográfiai ismeretek, készségek			
II. Földrajzi ismeretek, képességek			

dátum

dátum

javító tanár

jegyző